

CON 585

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, मंगळवार, दिनांक ९ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक १

महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम व वित्तीय नियम, इत्यादी.

(पुस्तकांसह)

- सूचना.**—(१) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासामध्ये दर्शविलेले आहेत.
 (२) उत्तराचे पृष्ठार्थ प्राधिकार देणे आवश्यक आहे.
 (३) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवावेत.
 (४) पस्तकातून तारतम्यहीन नक्कल केल्यास गुण कमी केले जातील.
१. (अ) निलंबित शासकीय कर्मचाऱ्याच्या निर्वाह भत्यातून वसूल करावयाच्या रकमांबाबत नियमांतील तरतुदी स्पष्ट करा ? १०
 (ब) सन २०११-१२ मध्ये भविष्यनिर्वाह निधीच्या शिल्लक रकमेवर व्याजाचा दर ८.०० टक्के होता. त्यामध्ये बदल करून सदर दर १ डिसेंबर २०११ पासून ८.६० टक्के करण्यात आला. श्री. “क्ष” हे शासकीय सेवेत असून सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधीचे सदस्य आहेत. (१) त्यांच्या भनिनि खाती सन २०११-१२ या वित्तीय वर्षाची आरंभिची शिल्लक रूपये २५२५२ इतकी आहे. (२) श्री. “क्ष” यांच्या वेतन देयकातून दरमहा रूपये १००० वर्गणी नियमितपणे वसूल करण्यात आलेली आहे. (३) श्री. “क्ष” यांनी सदर वित्तीय वर्षात कोणतेही नवीन अग्रिम घेतलेले नाही व त्यांच्याकडून कोणत्याही वसूल्या येणे नाहीत. श्री. “क्ष” यांची दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजीची भनिनि स्लीप तयार करा. १०
२. (अ) शासकीय कर्मचाऱ्यास खाजगी व्यवसाय करण्यास मनाई करणाऱ्या नियमांतील तरतुदी स्पष्ट करा. १०
 (ब) शासकीय कार्यालयांनी लोकसेवांकरिता भांडार खरेदी करतांना अवलंबावयाच्या कार्यपद्धतीविषयक नियमांतील तरतुदी स्पष्ट करा. १०
३. (अ) शासकीय कर्मचाऱ्यास गैरवर्तणुकीबद्दल नियमांतील किरकोळ शिक्षण देणेविषयक तरतुदी स्पष्ट करा. १०
 (ब) शासकीय कर्मचाऱ्याच्या वेतन व भत्ते प्रदानार्थ कर्तव्य कालावधी म्हणजे काय ? कर्तव्य कालावधीमध्ये अंतर्भूत होणाऱ्या बाबी स्पष्ट करा. १०
४. (अ) श्री. “क्ष” हे शासकीय सेवेत दिनांक १ एप्रिल २००९ रोजी रुजू झाले आहेत. २० जानेवारी २०१० ते १५ फेब्रुवारी २०१० या कालावधीत स्वतःच्या लग्नासाठी व ६ जुलै २०११ ते २९ ऑगस्ट २०११ या कालावधीत वैद्यकीय कारणास्तव श्री. “क्ष” कार्यालयात अनुपस्थित होते श्री. “क्ष” यांना रजा घेण्यासाठी कोणकोणत्या व किती रजा उपलब्ध होत्या यांची माहिती उपलब्ध करून द्या. १०
 (ब) विधिमंडळात अर्थसंकल्प सादर करणे व विनियोजन विधेयक मंजूर करणेविषयक प्रक्रिया स्पष्ट करा. १०
५. (अ) मृत्यू-नि-सेवा उपदानविषयक नियमांतील तरतुदी स्पष्ट करा. १०
 (ब) शासकीय नोकरांस मिळणाऱ्या विविध अग्रिमांबाबत नियमांतील तरतुदीविषयक माहिती सांगा. १०
६. (अ) संसदेने गठित केलेल्या वित्तीय समित्यांची कर्तव्ये थोडक्यात सांगा. १०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS I AND CLASS II OFFICERS
IN THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, TUESDAY, 9TH OCTOBER 2012

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER I

MAHARASHTRA CIVIL SERVICES RULES AND FINANCIAL RULES

(With Books)

N.B.—(1) The marks for each question are indicated in the margin.

(2) Solve any *five* questions.

(3) An authority must be quoted in support of your answer.

(4) Indiscriminate copying of an authority will be discounted.

	Marks
1. (a) State the rules for recovery of various dues from subsistence allowance of government servant under suspension.	10
(b) During F. Y. 2011-12 rate of interest on G.P.F. was 8.00% Govt. revised the rate of interest to 8.60% from 1st December 2011. (i) Mr. "X" is a government employee having regular GPF account and his opening balance for year 2011-12 is Rs. 25,252. (ii) He has contributed Rs. 1000 per month throughout the year. (iii) Neither he has taken new advance nor he had any recoveries outstanding. You are required to prepare GPF slip of Mr. "X" as on 31st March 2012.	10
2. (a) State the rules, prohibiting government servant, doing private trade or employment.	10
(b) State the rules applicable to government departments, for purchase of stores for use in public service.	10
3. (a) State the rules for imposing minor punishment to government servant for his misconduct.	10
(b) Define "duty Period" for the purpose of pay and allowances. State various inclusions in duty period.	10
4. (a) Mr. "X" is appointed in government service from 1st April 2009. He was absent from duties (i) from 20th January 2010 to 15th February 2010 for his marriage. (ii) from 6th July 2011 to 21st August 2011 on medical ground. You are required to advise Mr. "X" about type and number of leave available at his leave account.	10
(b) Describe in brief the procedure after presentation of budget in legislature and passing of Appropriation Act.	10
5. (a) Describe in brief provisions in rules for "Death-cum-Retirement Gratuity".	10
(b) State various advances admissible to government servant and rules governing such advances.	10
6. (a) State in brief duties of financial committees of parliament.	10
(b) Define "Supplies and Services" and "Contingencies-incidental expenses". Also state their classifications with examples.	10

CON 586

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता परीक्षा

मुंबई, मंगळवार, दिनांक ९ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक २

संचालनालयाच्या कार्याशी संबंधित नियम, शासन निर्णय, आदेश, इत्यादी आणि

राज्य व सर्वसाधारण लेखे

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.—(१) समासात दर्शविलेले गुण हे प्रत्येक प्रश्नासाठी आहेत.

(२) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

	गुण
१. (अ) सुक्ष्म, लघु, मध्यम उपक्रम अधिनियम, २००६ संक्षिप्त स्पष्ट करा.	१०
(ब) उपक्रम ज्ञापन स्वीकृती (EM), औद्योगिक आवेदन ज्ञापनपत्र (IEM) व औद्योगिक परवाना (IL) काय आहे ?	५
(क) सुक्ष्म व सेवा लघु उपक्रमांची व्याख्या.	५
२. संक्षिप्त स्पष्टीकरण करा (कोणतेही चार) :—	२०
(अ) सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २००७ मधील उपलब्ध सवलती.	
(ब) वायनरी उद्योग धोरणातील फायदे प्राप्त करण्याची पद्धत.	
(क) सुक्ष्म, लघु, मध्यम उपक्रम अधिनियम, २००६ मधील औद्योगिक सुकर्ता परिषद.	
(ड) विशेष आर्थिक क्षेत्रे विकसीत करण्याची कारणे द्या.	
(इ) औद्योगिक आवेदन ज्ञापनपत्रांचे (IEM) सनियंत्रण करण्याचे प्रयोजन व त्यासाठी संचालनालयाची कार्ये पद्धत.	
(फ) विशेष आर्थिक क्षेत्रांबाबतचे महाराष्ट्र राज्याचे धोरण.	
३. (अ) सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २००७ मधील विद्युत् शुल्क मापी व १९९३ मधील विद्युत् शुल्क परतावा मिळविण्यासाठीची पद्धत.	१०
(ब) वेगवेगळ्या विशेष आर्थिक क्षेत्रांच्या वर्गवारीनुसार विशेष आर्थिक क्षेत्र अधिनियम, २००५ व नियम, २००६ मधील व्याख्या.	१०
४. (अ) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे कार्य काय आहे ?	८
(ब) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून उद्योग स्थापना व उत्पादन सुरु करण्यापूर्वी देण्यात येणाऱ्या संमतीपत्रासाठीची कागदपत्रांची यादी.	८
(क) सामाईक सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्र योजना स्पष्ट करा.	४
५. संक्षिप्त टिप्पणी लिहा (कोणतेही चार) :—	२०
(अ) केंद्र शासन पुरस्कृत “निर्यात व संलग्न उपक्रमांसाठी पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यासाठी राज्य शासनास सहाय्य” योजना.	
(ब) बी.आय.एफ.आर.	
(क) केंद्र शासन पुरस्कृत “औद्योगिक सुविधा श्रेणीवाढ योजना (IUS)”	
(ड) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ राबवित असलेले औद्योगिक स्थानाकरिता नदी पासून अंतराचे मापदंड धोरण.	

६. (अ) वंगण तेल व वंगण (प्रक्रिया, पुरवठा व वितरण) सुधारणा आदेश, १९८८ बाबत माध्य करा.
- (ब) १००% निर्यातभिमुख घटकाची व्याख्या. ३
- (क) विशेष आर्थिक क्षेत्र विकसीत करण्याकरिता विकासकास व अशा क्षेत्रात सुरु झालेल्या उपक्रमास विशेष आर्थिक क्षेत्र अधिनियम, २००५ व नियम, २००६ नुसार उपलब्ध लाग. ९
७. आपणास खालील बाबतीत माहित असलेले संक्षिप्त लिहा (कोणतेही चार) :— २०
- (अ) इंडियन पेटेंट ॲक्ट, १९११
- (ब) इंडियन ट्रेड अँड मर्चंडाईझ ॲक्ट, १९५८
- (क) फॅक्टरी ॲक्ट, १९४८
- (ड) आय.डी.आर. ॲक्ट, १९५१
- (इ) स्टेट एंड टू इंडस्ट्रीज ॲक्ट, १९६०
- (फ) बॉम्बे इलेक्ट्रीसिटी ॲक्ट, १९५८.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS I AND CLASS II OFFICERS
IN THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, TUESDAY, 9TH OCTOBER 2012

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER II

**PAPER ON STATE AND GENERAL ACCOUNTS AND RULES,
GOVERNMENT RESOLUTIONS, ORDERS, ETC. RELATING TO THE
FUNCTIONS OF THEN DIRECTORATE**

(Without Books)

N.B.—(1) The marks for each question are indicated in the margin.

(2) Solve any *five* questions.

	Marks
1. (a) Explain in brief Micro, Small, Medium Establishment Act, 2006.	10
(b) What is EM, IEM and Industrial License	5
(c) Define Micro, Small Service Establishment.	5
2. Explain in brief (Any <i>Four</i>):—	20
(a) Incentives available under Package Scheme of Incentives-2007.	
(b) Explain procedure to avail benefit provided under Winery Policy.	
(c) Industrial Facilitation Council under MSMED Act, 2006.	
(d) State reasons to promote Special Economic Zone.	
(e) Purpose to monitor IEM and its procedure adopted in Directorate.	
(f) Maharashtra State SEZ Policy.	
3. (a) Procedure to obtain Electrical duty exemption benefit under PSI-2007 and refund under PSI-1993.	10
(b) Different category of SEZ defined under SEZ Act, 2005 and Rule, 2006.	10
4. (a) What are functions of Maharashtra Pollution Control Board?	8
(b) List the documents required for obtaining consent to establish and operate from MPCB.	8
(c) Explain Common Effluent Treatment Plant Scheme.	4
5. Write short notes on following (any <i>four</i>):—	20
(a) Central sponsored scheme of Assistant to State for Infrastructure Development for Export (ASIDE).	
(b) BIFR	
(c) Central Sponsored Industrial Infrastructure Up-gradation Scheme.	
(d) River distance from industry location policy implemented by MPCB.	
(e) Industrial Location Policy implemented by Directorate	
(f) Benefit mentioned in Government Resolution for "Rehabilitation of Sick Industrial Unit" Scheme.	
6. (a) Discuss Lubricating Oil and Grease (Processing supply and Distribution Regulation) Amendment Order, 1988.	8

7. Write in brief what you know about following (any *four*):---
- (a) Indian Patent and Design Act, 1911
 - (b) Indian Trade and Merchandise Act, 1958
 - (c) Factory Act, 1948
 - (d) IDR Act, 1951
 - (e) State Aid to Industries Act, 1960
 - (f) Bombay Electricity Duty Act, 1958.
-

CON 587

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १० ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ३

संचालनालयाची नियामक व प्रचालनात्मक कामे

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.— (१) समासात दर्शविलेले गुण हे प्रत्येक प्रश्नासाठी आहेत.

(२) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

	गुण
१. स्वयंरोजगार प्रचालनाकरिता उद्योग संचालनालयाची भूमिका व त्यासाठी राबविण्यात येत असलेल्या योजनांची माहिती.	२०
२. (अ) मध्यवर्ती भांडार खरेदी संघटनेची उद्दिष्टे आणि कार्य विशद करा.	१०
(ब) शासकीय भांडार खरेदी कार्यक्रमांतर्गत सुक्ष्म लघु उद्योगांना पणन सहाय्याच्या तरतुदी व यंत्रणा.	१०
३. गुंतवणूकदार सुकरता आणि त्यांच्या अडचणी निवारणासाठी उद्योग विभागाची संस्थात्मक यंत्रणाबाबत सविस्तर विवेचन करा.	२०
४. (अ) राज्याच्या औद्योगिक, गुंतवणूक व पायाभूत सुविधा धोरण, २००६ ची ठळक वैशिष्ट्ये विशद करा :—	१०
(ब) (१) राज्याच्या स्थानिक लोकांना रोजगार धोरणाची उद्दिष्टे	३
(२) स्थानिक लोकांची व्याख्या	२
(३) धोरणाच्या अंमलबजावणीची कार्यपद्धती.	५
५. संक्षिप्त विवेचन करा :—	
(अ) माहिती तंत्रज्ञान उद्योगांचे प्रकार आणि अशा घटकाकरिता इरादापत्र व नोंदणी प्राप्त करण्याची कार्यपद्धती.	७
(ब) माहिती तंत्रज्ञान घटक आणि माहिती तंत्रज्ञान उद्याने यांना अनुज्ञेय प्रोत्साहने.	७
(क) राज्याच्या विविध भागातील माहिती तंत्रज्ञान उद्यानांमधील बांधिव क्षेत्राच्या विनियोगाची मानके.	६
६. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :—	२०
(अ) केंद्र शासनाचा सुक्ष्म व लघु उपक्रमांसाठी औद्योगिक समूह विकास कार्यक्रम	
(ब) सहकारी औद्योगिक वसाहत योजना	
(क) दिल्ली-मुंबई औद्योगिक छत्रमार्ग	
(ड) अखिल भारतीय सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांची प्रगणना	
(इ) सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांच्या स्पर्धात्मकता वृद्धीसाठी केंद्र शासनाच्या	

७. संक्षिप्त विवेचन करा :—

- (अ) उद्योग संचालनालयाच्या निर्यात प्रचालनाच्या योजना
- (ब) सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २००७ अंतर्गत प्रोत्साहने
- (क) विशाल प्रकल्पांसाठी पात्रतेचे निकष
- (ड) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ
- (इ) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र
- (फ) औद्योगिक आवेदन पत्र.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS I AND II OFFICERS IN THE
DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, WEDNESDAY, 10TH OCTOBER 2012

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER III

**REGULATORY AND PROMOTIONAL FUNCTIONS OF THE
DIRECTORATE**

(Without Books)

N.B.—(1) The Marks for each question are indicated in the margin.

(2) Solve any *five* questions.

	Marks
1. Role of Directorate of Industries in promotion of Self-employment and explain the schemes implemented therefore.	20
2. (a) What are the objectives of the Central Stores Purchase Organisation (CSPO) and its functions?	10
(b) What are the mechanism and the provisions to encourage marketing assistance to Micro and Small Industries in the Govt. purchase programme under CSPO?	10
3. Discuss in detail on the institutional mechanism for investor facilitation and their grievance redressal by Industries Department of Government of Maharashtra.	20
4. (a) Explain salient features of the Industrial, Investment and Infrastructure Policy, 2006 of Maharashtra.	10
(b) (i) What is the objective Policy of Maharashtra for Employment to Local Persons?	3
(ii) Definition of a Local Persons.	2
(iii) Mechanism for implementatin of the Policy.	5
5. Explain in brief :—	
(a) Types of IT units and procedure for obtaining LOI and registration.	7
(b) Incentives provided to IT units and IT Park developer under information Technology Policy of Maharashtra.	7
(c) Norms for utilization of built-up area in IT parks in different parts of the State.	6
6. Write short notes on following (any <i>four</i>) :—	20
(a) Cluster Development Programme of Government of India for Micro and Small enterprises.	
(b) Co-operative Industrial Estate Scheme	
(c) Delhi-Mumbai Industrial Corridor (DIMC)	
(d) All India Census of MSMEs	
(e) List the schemes for enhancing competitiveness of MSMEs of	

7. Explain in brief (any *four*) :—

- (a) Schemes of the Directorate for promotion of Export
 - (b) Incentives under PSI-2007 scheme
 - (c) Criteria for qualifying Mega Projects
 - (d) MIDC
 - (e) MCED
 - (f) IEM.
-

CON 588

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १० ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ४

सामान्य माहिती, धोरणे, राज्य व केंद्र शासनाची अंगीकृत महामंडळे, संस्था इत्यादी

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.— (१) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण प्रश्नाच्या पुढे दर्शविण्यात आले आहेत.

(२) एकूण आठ प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडविण्याचे आहेत.

(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

	गुण
१. केंद्र शासनाच्या सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग मंत्रालयाच्या समूह विकास कार्यक्रम योजनेअंतर्गत काय नियम आहेत ते लिहा ? प्रस्तावातील विविध टप्पे नमूद करावेत.	२०
२. केंद्र शासनाच्या सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग मंत्रालयाच्या राष्ट्रीय उत्पादकता स्पर्धात्मक कार्यक्रम काय आहे ? कार्यक्रमांच्या विविध योजनांबद्दल थोडक्यात विशद करा.	२०
३. खालील कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा :—	२०
(अ) भौगोलिक उपदर्शन	
(ब) माहिती तंत्रज्ञान उद्यान माहिती व तंत्रज्ञान समूहाकरिता विकासाचे साधन	
(क) लघु उद्योग क्षेत्रातील संभावित आजारपण	
(ड) उद्योग सेतू-उद्योजकांसाठी सुलभ, सोयीचे साधन	
(इ) परदेशी थेट गुंतवणूक	
४. सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२००७ चा महाराष्ट्राच्या औद्योगिक विकासावर पूर्वीच्या सामुहिक प्रोत्साहन योजनेच्या तुलनेत काय परिणाम झाला ? ह्याबद्दल लिहा. नवीन सामुहिक प्रोत्साहन योजना कशी असावी हे विशद करा.	२०
५. महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही जिल्ह्याकरिता तेथे अस्तित्वात असलेले उद्योग व साधन सामुग्री विचारात घेऊन मनुष्यबळ विकासाकरिता प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करावा. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, अभियांत्रिकी महाविद्यालये, अशासकीय संस्था यांचा कार्यक्रमात सहभाग असावा.	२०
६. महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र, ह्यांची नियोजित योजनांच्या अर्थसंकल्पाकरिता जिल्हा नियोजन मंडळ, विकास आयुक्त (उद्योग) व राज्य नियोजन मंडळ ह्यांमधील भूमिका विशद करा.	२०
७. सूक्ष्म, लघु व मध्यम अधिनियम, २००६ बद्दल थोडक्यात विशद करा. हा कायदा लघु उद्योगांचे उशीर झालेली देणी मिळण्याकरिता प्रभावी कसा आहे ? ह्याबद्दल लिहा.	२०
८. खालील कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा :—	२०
(अ) विशेष आर्थिक क्षेत्र	
(ब) कृषि व ग्रामीण बँकेचा ग्रामीण उद्योगांच्या विकासामध्ये सहभाग	
(क) बौद्धिक मालमत्ता अधिनियम	

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS I AND II OFFICERS IN THE
DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, WEDNESDAY, 10TH OCTOBER 2012

[TIME -2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER IV

**GENERAL INFORMATION, POLICIES, STATE AND CENTRAL
GOVERNMENT CORPORATIONS, AGENCIES AND INSTITUTIONS,
ETC.**

(Without Books)

N.B.—(1) The Marks for each question are indicated in the margin.

(2) Answer any *five* questions.

(3) All questions carry *equal* marks.

	Marks
1. What are norms of Cluster Development Programme specified by Development Commissioner (MSME), Government of India to, New Delhi-Specify different stages of proposal.	20
2. What is National Manufacturing Competitiveness Programme of Ministry of MSME, Government of India. Write regarding the different Schemes of Programme.	20
3. Write short notes on any <i>three</i> :—	20
(a) Geographical Indicator	
(b) I. T. Parks as Facilitation Centre for Development of I.T. Industry	
(c) Incipient sickness in small scale sector	
(d) Udyog Setu as Facilitation Centre for Entrepreneurs	
(e) Foreign Direct Investment.	
4. Write regarding impact or Package Scheme of Incentive-2007 in Industrial Development of Maharashtra as compared with previous schemes. How should be New Package Scheme of Incentive ? Comment on the same.	20
5. Prepare Skill Development Programme for manpower in any district of Maharashtra State taking in to consideration need of existing industries and resources in district. Involve Industrial Training Institutes, Engineering Colleges and Non Government Organizations in programme.	20
6. Role for General Manager, District Industries Centre-an instrument for Budget Provision for Planned Schemes with D.P.D.C., Development Commissioner (Industries) and State Planning Council.	20
7. Write regarding MSME Act, 2006. How it will act efficient tool of delayed payment of Micro and Small Enterprises ?	20
8. Write short notes on any <i>three</i> of the following :—	20
(a) SEZ	
(b) Role of NABARD in Rural Industries Development	
(c) Intellectual Property Right Act	
(d) First Generation Entrepreneurs	